

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12)
Félévre.....	12 „ (6)
Negyedévre.....	6 „ (3)
Egy hóra.....	2 „ (1)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is,

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Híparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyílttér soronként 40 fillér.

Csütörtök, Augusztus 20.

A cél felé.

Írta: Papp Zoltán, országgyűlési képviselő.
Kolozsvár, aug. 19.

Nagyon meglepte a bécsi köröket a magyar nemzeti önérték szokatlan megnyilatkozása. Nem csodálkozom. Hozzá voltak szokva a magyar engedményességhez.

Az a szellem, melynek elűzése 1703. május havában Beregszászon kibontották Rákóczi vörös tafata zászlaját, csak nem akar továszalni; az egységes „birodalom“ nagyzási hóbortja nem hagy békét a bécsi koponyáknak.

Nagy volt a munka, melyet a magyar szívósság elvégezett a germanizáló törekvések teljes letörésével. Ez már nem kísértheti többé a magyart.

De ez a deffenzív harc már véget ért, célok kellene a nemzetnek, melyekért élni érdemes. Nem stagnálhatunk.

Csodájanak fel tehát minden kamarillák abból a meglepetésből, mert az, ami ma Magyarországon végbe megy, természetes folyamat. Kileptünk a védelmi állásból, megyünk a cél felé.

A cél felé? Hol még a cél! Mit is akarunk? Két alakíságon tulesni, hogy megközelítsük a tartalmat.

Azt akarjuk:

1. Hogy a kiegyezési törvényben is Ausztriával egyenrangunk elismert Magyarország hadseregében az egyenrangúság ne csak papirosan, hanem a valóságban látható alakot öltson. Akarjuk, hogy a »magyar hadsereg«-ben, melyet a törvény ilyennek elismer, ne másként, hanem csakis magyarul vezényeljék a magyar fiakat.

2. Hogy a »magyar hadsereg« esküt tegyen a magyar alkotmányra.

Mindig elpirul az arcom, valahányszor azt hallom, hogy ezek nemzeti engedmények, melyeket ki kell kunyorálni; hiszen ez a két valami, előfeltételei a nemzeti életnek mint az ember életének a levegő, mely nélkül nincs élet.

Magyar katonai nevelés, zászló,

cimer, jelvények: rügy, levél, virág és gyümölcs a fán.

Ezek sem engedmények, de az élet szükségszerű következményei.

Engedmények: az Adria összes partjainak, Bosznia és Hercegovinának korlátlan birtokba vétele a történelmi folytonosság alapján, mint mikor egy harmadik kézre került örökséget nagylelkűen, kényszerítő eszközök nélkül, megkapunk.

Vivmány: ahhoz, amin van új szerzés.

Az, ami engem megillet, ha birtokba veszem jog, törvény és igazság, de nem engedmény, se nem vivmány.

Hol vannak még az engedmények, melyek igen tárgyat fogják képezni a jövő Magyarországnak? Messze!

Hol van még ann, k a szellemnek sülyesztője, melyet Bethlen, Boockay, Rákóczi és Kossuth hiába kerestek?

Nem látjuk-e nagy bizodalommal megalkotott honvédségünknel, hogy az a szellem ülte meg?

Mit félnek úgy ami követeléseinktől?

A szellem marad a régi: az a hagyományos, minden magyar vezényszó dacára.

Nekem a magyar vezényszó nem azért kell, hogy a magyar hadsereget megalkotva lássam. Innen messze vagyok én.

Nekem a magyar vezényszó azért kell, hogy amit a népiszkola javított a nemzet szentséges templomán, azt le ne tordelje a szoldateszka. Nekem azért kell a magyar vezényszó, amiért a polgári anyakönyvvezető megkapta a háromszínű szallagot.

Nekem azért kell a hadsereg esküje az alkotmányra, hogy az a katonatiszt tudja meg, hogy nem a császár, de az ország kenyerét eszi, hogy annak az országnak ép oly hűséggel tartozik, mint királynak.

Ebből engedjünk? Magyar vezényszóval és esküvel kezdem, miniszterjelölt urak! Nincs miből engednem.

= Kossuth Ferenc üdvözlöte.

Kossuth Ferenc, a nemzeti küzdelem nagy-névi vezére az alábbi levelet írta dr. Nagy Györgynek, a Sepsiszentgyörgyön tartott népgyűlés elnökének:

Igen tisztelt dr. Nagy György ur!

Sepsiszentgyörgy város és vidéke hazafias polárságának folyó év augusztus hó 8-án tartott népgyűlésében hozott határozatát, melyben a nemzeti jogok és a nemzeti hadsereg kivívásáért folytatott harcunkért üdvözölnek, megkapiam. Fogadják mindannyian üdvözlésként, elveinkhez való ragaszkodásukért, tántoríthatatlan bizalmukért a magam és vezetésem alatt álló országos pártunk elismerését és köszönetét.

Midőn szives tudomásukra hozom, hogy határozatukhoz képest feliratukat a legközelebbi pártértekezlet elé terjesztem, kérem székegy testvéreimet, ápolják tovább dicső eszméinket, tartsanak ki rendületlenül elveink mellett, hogy egy szívvel-lelkével munkálkodhassunk teljes függetlenségünk és édes hazánk jövődö boldogulásáért!

Fogadják hazafias üdvözlömet!

Igaz hívok:

Kossuth Ferenc.

Apponyi Albert.

Írta: Hentaller Lajos, orsz. képviselő.
Budapest, aug. 19.

Apponyi Albert miniszterelnöksége jobban és jobban előre veti árnyékát. Nem foglalkoznánk most sem személyével, sem miniszterelnöki jelöltségével, ha bizonyos jelek arra nem engednének következtetni, hogy a függetlenségi párt egy része szintén szives örömmel látná gróf Apponyi Albertet az elnöki bársonyszéken. Sőt a függetlenségi párt hivatalos harci lapja ennek már félig-meddig kifejezést is adott.

En ezt, a magam részéről a legnagyobb mértékben helytelenítem.

Nem Apponyi Albert egyénisége, személye miatt, Isten mentsen, ő igen jó ember. Hanem azért, mert ha Apponyi Albertet kinevezik kormányelnöknek, akkor a nemzet ismét egy illúzióval lett szegényebb, és egy csalódással gazdagabb. Ehez az illúzió szétszaggatásához pedig a függetlenségi párt egyetlen tagjának sem szabad segédkezet nyújtania. Nem, különösen most! Hogy miért nem? Azt meg fogom mondani cikkem végén.

Előbb azonban legyen szabad Apponyi Albertnek politikai egyéniségével foglalkoznom.

Három hét óta folyton füleimbe csenek az aranyiszavak, melyeket a magyar képviselőház egyik legkiválóbb szónoka, Ugron Gábor, július 23-iki fényes beszédében Apponyi Albeiről mondott:

Megszoktam én a multban, hogy azokban a harcokban, melyeket a nemzeti javakért vívtunk, vállat vállhozva jelenjek meg gróf Apponyi Albert tisztelt képviselőtársammal. Ma van az első eset, hogy fegyveremet fegyverével kell, hogy összemérem...

Majd tovább: „De amidőn tegnap beszédét végighallgattam, arról győződtem meg, hogy az ő fájának nem ért meg a a gyümölcse! Öszre igéri az érest és amit most lehullatott, az csak a fergese.“

Mit jelentenek e szavak egy oly megdönt szónok ajkairól, mint Ugron Gábor, akit benső barátság köt Apponyihoz? Azt, hogy Apponyi ma már nem állja azt, amiért husz éven keresztül az ellenzéken küzdött. És ez így is van. De hát ez a politikai napfordítás fájdalom nem első eset közéletünkben.

A 67-es kiegyezés teljesen csődbe került.

Most keresik a felszámolást, liquidatort, aki még ideig óráig vezesse a tákolt firmacége alatt ezt az áldástalan ügyletet. De még a liquidatort is csak úgy fogadják el, ha teljesen szakít multjával, megtagadja önmagából, egyéniségéből, elveiből mindazt, ami benne valaha nemzeti volt, egyszóval az ellenzéki gubót kormánypárti hernyóvá nevelik.

Ismétlem, nem első eset ez 67 óta. A „bécsi kéz“ mindig megkerítette a maga embereit. Deák Ferenc kénytelen volt megtagadni politikai multját, szakítani 1867-ben azzal a Deák Ferencel, aki 1861-ben és 1865-ben még oly buszke öntudattal védelmezte a magyar nép javait.

Ghyecz Kálmán, a balközépi pártvezér oldalba rugta közögi ellenzéki multját s elment a Deák-pártba, hogy ott szállás-csinálójá legyen azoknak, akik még akkor kívülről várták, mikor fújják a kürtöt s mikor fognak a Deák-párti Jerikó-várnak falai leomlani?

Jerikó bástyájának falai nem omlottak ugyan le, de Tisza és desperadói szegre akasztották a bihari pontokat, s most már nem a balközép tehetne felelőssé a Deák-pártot azért, hogy rossz a 67-es kiegyezés, hanem ez időtől kezdve a régi Deákpart tagjai okolták Tisza Kálmánt, a kiegyezésből eredő összes bajainkért.

Nemrégiben Apponyi Albert és a nem-

tályrészeiből, azért szükség van rá mégis. És ő olyan szolgálatkészen siet a konyhában segítségére búske zöldségtársainak, a melyek hivalkodva várják most odakünn asszonyok lábái köré csoportosulva veőiket.

Még alighogy elsőt köszöntött csak a napuszár. Ungancsak gyéren szállingóznak a járókelők. Kofa körökben jut idejük bőven érdeklődni „szomszédasszony“ érdekes pletykáit iránt. El is mondja mindenki terjedelmű közlekenységgel, bámulatraméltó szó-bőszéggel a maga ügyeit, de méginkább a máséit. A ki beteg, csak ide jöjjon tanácsot, gyógyoszeret kérni. Tudnak ám ezek az asszonyok mindent. „Szakasztott így volt öregapámmal is!“ „Ez a baja volt épen az uramnak is!“ Aztán akkor érdekes csak a társalgás igazán, a mikor „a mi utcánk-beli“ historiákra kerül a sor. Egész sereg életbölcsesség, szomorú élettapasztalat és szinarany életigazság találkozik össze. — Vége szakad nemcsak a „szomszédasszonyok“ tracsának, mert innen-onnan összegyűlnék serény konyhatündérek, dolgos mesterasszonyok, szorgalmas urnók... s pillanat alatt vásári zsirová tölti meg a léget. Kétségbeesett macakasszággal alkuszik három-négy krajcár miatt egy jól megtermett szakácsné. Arca harci tűzben ég, a mint magyarázgatja:

— De lelkem csak nem fogok 20 krajcárt adni ezért a kis ugorkáért, mikor máshol 16-ért is megkapom!

— Dehogy kapja meg a ténsasszony, dehogy kapja!

Az elkeseredett szakácsnőnek hirtelen felragyog a szeme.

— Hm, ténsasszony! — elmélkedik — igazán egész szép ez az ugorka, meg elég sok is... tízenyolc krajcárt már mégis csak adhatnék érte! Milyen tisztességes is ez a kofa! Hogy is mondja? Ténsasszony!!! — s nagyhamar megkötik a vásárt.

— Más vidéken másképp szól az ének. Itt a sásárló hizeleg a kofának:

— Lelkem, hát a gyerekei hogy vannak? Hát az ura? Hogy adja ezt a kis paradicsomot itt ni? Milyen régen is nem láttam már magát! Aztán addig diskurál, érdeklődik minden egyéb iránt, míg sikerül

zetipárt is a bihari pontok mellé akasztotta a nemzeti követelményeket, melyekért husz esztendőig küzdött. Ezzel a szegreakasztással együtt négy évtized alatt éppen négy ízben csatlakozott a magyar nemzet azokban, kikben bizott.

Deák Ferencel szemben pártunknak hét tagja lobogtatta magasan a haza függetlenségének zászlaját, mert az ország még nem volt tisztában, mit akar a Haza bőlése.

Ghyecz Kálmán elvtagadása nem okozott nagyobb evolúciót. Őt mindenki elefántszelídítőnek tartotta, a mint tényleg az is volt.

Amikor azonban Tisza szegre akasztotta elveit, akkor az egész ország bizalma megrendült. Azt lehetett hinni, a nép milliói nem bíznák többé senkiben. Hála isten! ezt a csapást is kiheverték. A függetlenségi párt ép Tisza alatt, az 1878. és 1881-ik választások alatt volt a legerősebb.

Apponyi és pártjának fölfordulása szinte kevés vizet zavart. Ennek is meg van a maga természetes oka. A józan magyar nép esze sehogyse tudta és tudja megmagyarázni, hogy a konzervatív és aulikus famiként teremtene valódi szabadelvű gyümölcsöt?

Es, amint látszik, a magyar népnek igen jó politikai érzéke van, mert Apponyi Albert mint kormányelnök ép oly kevésbé fogja a nemzeti jogokat védeni, amint a nemzet ellen fordult Tisza Kálmán, mihe-lyest lábát a bécsi Burg sima parkettjére reá tette. Jól mondta Ugron Gábor: az Apponyi fájának »nemzeti gyümölcse« nem fog megérni soha többé. Annak már hegedült Szent Dávid! Leszedte a gyümölcsöt a »bécsi kéz,« mielőtt megérhetett volna, s eltette tüveg alá Tisza Kálmán elveit mellé.

A függetlenségi párt tagjainak most egyszerűen az a kötelességük, hogy várjanak türelemmel mindaddig, a míg a 67-es kiegyezés korhadt, rozoga épülete összedől és elkövetkezik azoknak az ideje, a kik a haza függetlenségének kivívásáért küzdenek.

Es azért nem szabad a függetlenségi párt egyetlen tagjának sem, sem Apponyiban, sem Héderváryban, sem Andrássy Gyulában, sem Lukács Lászlóban, vagy bárki másban, a ki 67-es alapon akar kormányt alakítani, bizoni s ezek közül bármelyiknek kormányrajutását támogatni, mert a 67-es alap végkimerülése után a függetlenségi párt van arra hivatva, hogy a nemzet sorsát a bajokból kivezesse. Erre céloztam már cikkem elején.

TÁRCA.

A hajótörött.

— Heine. —

Szerelmem és reményem szétfoszolva! És én, akár egy gyászos holttetem, Mit a tajtékzó tenger földobott! Kietlen, árva, sívár, pusztá parton, Ott fekszem némán, búsan, egymagam. Előttem a víz habzó végtelenje. Mögöttem haj, gond, bánat és nyomor! Fölöttem kőszá felhők szállodálnak, A lég formátlan szürke lyányai, Kik a tengerből ócska vedreikbe Merítik a vizet És cipelik fáradtan, buzgalommal, Hogy majdan újra a tengerbe öntsék Nehéz, keserves, súlyos terhüket.... Biz ez unalmas, bús foglalkozás S haszontalan, akár az életem!

S hullámmoraj közt, sirály-víjjogás közt, Megszáll borongó emlékek raja. Feledett álmok, elmosódott képek Színes ábrándok, megjelennek újra S fájón suhannak által lelkemen....

... Egy asszony élt ott, északon, Remek, csodás, királyi nő! Sugár, szép, ciprus-alkatán Fehér, pompázó, lengő öltözék.... Sötét, hullámos fürtjei — Menyeknek üdvét rejtő éjszaka! — Leomlanak szép, glóriás fejeiről S ott incekednek édesen gyűrűzve A sápadt, halvány arc körül.

S a sápadt, halvány, tisztá arcból Nagy, égő szempár tündöklő felém, Mint egy fekete nap! Ékes napom! tündöklő napsugárom! Mily édes sokszor ittam én belőled

Szilaj, csapongó, szent érzés hevé! Ittasan állva, vadul tántorogva.... Néztem mesés, szép, búske ajkaidat, Ives, szép, forró, búske ajkadon Az üde, tiszta, jóságos mosolyt.... S ha szóltál, lágyan, csöndesen, szelíden, Szavad úgy áradt, mint a rózsallat S lelkem, szegény, magasba röpött S miként a sas, úgy szállt a végtelenbe!...

Ne zúgjakok hullámok! bús sirályok! Elillant minden: hit és szerelem! Remény! Szerencse! S én a partra dőlve, Magamban, árván és hajótörten! Égő, lázongó, izzó homlokom Odaszorítom a homokra, A partnak nyirkos, nedves fővenyére.

Biró Arthur.

Helivásár.

Írta: Eliza.

Egymásután, lopva osonnak szürke árnyak mindenfelé rejtett uton, be a szobába. Olyan mindenik, mint a hétköznapi ember hétköznapi élete: csöndes, nyugodt, egyhangú és mégsem unalmas, szürke, de mégsem szomorú. Zajtalanul foglalják el helyüket. Az első árny a zongorára telep-szik, a másik az ajtófélfához simul, a harmadik az asztalon pihen. Néma egyetértéssel közzöntik egymást s aztán elméláznak csöndesen. Mikorra mindannyian együtt volnának... hirtelen kiüldözi őket a felkelő nap. Eltűnnek észrevétlenül, csöndesen, éppen ahogy beosontak a közelgő hajnalhasadás első hirnökei. Kőnn az álmosan ébredő utcákon és benn a gondosan elcsötlélt szobákban is világosság lesz az ur... Benn még lusta heveréssel küzdenek ellene, de odakünn az utcákat sikerült zajos életre keltenie. Kedőkbe burkolat asz-szonyok, még kissé álmosan ásító legé-szény gyors sürgés-forgással telepítik kosa-raikat a széles aszfaltjárda s ügyesen rendezgetik áruikat. Kivül szépet, — gondosan elrejtve kosarak, rakások mélyén kevésbbé szépet. Testvéri szeretettel közzöntik egy-

mást káposzta, ugorka, paradicsom, pet-rezelyem: „Jó reggelt, jó reggelt!“ Aztán kíváncsian néznek körül s összesűgva-bűgva adják le véleményüket a szomszéd társa-ságokról. Irigykedve kritizálják a mai heti-vásár hőseit, ujdonságát.

— Ni, milyen guyosan pöffeszkedik kosárpalotájában az ősi barack! Amiért ő ujj! Azt hiszi, hogy mindig fogják kapkodva ünnepelni.... no persze! Egy hét mulva már megúnják őt is, ahogy minket is meg-untak márt.... és Kátrőmmel merőlnék el gondolataikba. Az ősi barack pedig büszkén néz körül és semmit se vesz észre az irigy tracséból. Hja, mert az itt is ugy van, mint az életben! Kiki csak a maga társaságabelivel jön össze. Nyárspolgárok hiába vágyódnak magasabb ranguak után. Mert a zöldség mindig zöldséggel kerül össze és gyümölcstársaságba világért sem engednének be toladókó zöldségeket. A gyümölcs drágább és jobban pöffeszkedik.... pedig a zöldség, ha nyárspolgáris is és ha nincsenek is nagy igényei, mégis csak hasznosabb, hanem hát ez már így van besozva mindenhol. Ennek így kell lennie. Természetesen minden társaságnak megvan a maga kitűnősége, ami általános bámulat tárgyat képezi, Világos, hogy az, ami új. — Mint amikor dobogó szívvel először lép bál-terembe bájosan fiatal kis leány, úgy érez-hetik magukat juniusi hetivásáron új krumpli, zöld paszoly, piros eper, sötétlen savanyu meggy, szóval a tavaszi ujdonságok. Mert a hetivásár, az az igazi bál. A rendes mind-nappali reggeli piac, csak olyan kisebb szárnypróbálgatás, amikor csupán kisebb fegyverével kísérletezik a fiatalság. Nincs nagy publikuma, nincs sok bámulója. Ha-nem a hetivásár, oh, az más!

Ott mindennek van keletje, minden-nek akad bámuló közönsége. Szegény egy-szerű, zöld, kis petrezselyem, csak neki nincs igazi tavasza, csak neki nem örlőnek különösebben, oh ők mindig olyan egyfor-mán árulják. Hanem azért nem panaszol. Szerényen félrevonul egy kosár sarkába s szinte megfellekdezik arról, hogy milyen kö-telességtudással tölti be ő is élete pályáját, amiért társainál kevésbbé ünnepeit. Nem jutott ugyan fontos, nagy szerepkör osz-

megpuhitania a kofa szívét s annyit alku-szik le, amennyit csak akar.

Életrevaló életasszonyok ám ezek a kofák mind. Senkit se hagynak megszóli-tatlanul elhaladni: — Mi lesz a vásár kin-csem? sipítja éles hangon az egyik. Szép fiatal kukoricám van naccsászony! kiáltja a másik.

— Kérem csak ide! ide, ide! hallszik minden oldalról. Egyik tulkiabálja a másikat. Egyik felmagasztalja, másik becsm-érli ugyanazt. Micsoda országgyűlési zsi-rová, láрма mindenfelé. Oly nehéz is a ki-egyezés.

Ungancsak kiröpi szeméből az álom annak a szép szöke asszonynak, a kinek még az inétt vörts volt a szeme a korán-keléstől. Félbreédt egészen, résen áll itt mindenki. Máskülönben nem lehet jól al-kudni, jól vásárolni.

Olyan érdekes. változatos, tarka a vásári publikum. Tiszteletreméltó, idős uri-nők szakértelemmel bírálgatják meg ezt is, azt is. Egy-egy tapasztalatlanabb fiatal leány kíváncsian húzódik mögéjük s ugy vesz privát órát a vásárlásból. Mert az egy külön tudomány. Ahhoz tudás kell, hol mennyit szabad lealkudni? miből nem le-het engedni? És olyan kínos érzés az, ha az ember úgy sejtji, hogy: No most engem alaposan becsaptak! Szinte hallja háta mö-gött a kofák guynos nevetését: Ezt sikerült rászédni! Hja! ép úgy meg kell tanulni vá-sárolni is, mint minden egyébben. Olyan éles látással veszik észre mindenkin, hogy ki a tapasztalt és ki a tapasztalatlan vevő, kit lehet lefozni, kinek kell engedni.

Aztán egyszer csak lankadni kezd a sürgés-forgás, a vásári zaj lassanként le-csöndesül. Üres kosarak fáradtan pihennek halomba rakva. Pártában maradt gyüm-ölcs, zöldség szégyenkezve bújnak rejték-helyükbe vissza s csak az utcán szétszórva heverő zöldség maradványok zizegik el, rajtuk keresztül gázoló léptek sulya alatt haladokolva, a hetivásár sok örömet, szo-moruságát, reményét, csalódását, nyígmeg az utcaszörök őket is halomba gyűjtik s aztán nyári unalom lézeng az utcákon — — másnap reggelig.

Hogy pedig a függetlenségi párt programja — a maga tisztaságában — úgy a miként azt 36 év óta hirdetik, **nem teszi a függetlenségi pártot kormányképtelenné**, ezt legközelebb beigazolom.

Osztárak merénylet a magyar nemzet ellen.

— Budapesti munkatársunktól. —

Az a homály, mely az osztárak politikai eszébe tanácsadását fedi, eloszloban van és ime kísül, hogy az osztárak miniszterelnök és társai nemcsak a helyzetnek osztárak viszonylatban való mérlegelésére szorítkoznak, hanem egész haditervet dolgoztak ki, hogy miképpen kelljen Magyarországon nemcsak a nemzeti aspirációkat és függetlenségi törekvéseket, hanem örök időkre a magyar nemzetet tönkretenni. Egy osztárak képviselő a következőkben nyíltan tárja fel Körberék messzemenő tervét:

„Szó sincs róla, hogy a dolgok mostani állásánál a magyar obstrukciót más módon lehesse lezserelni, mint kiadós engedményekkel. Ez mindaddig úgy lesz, míg az obstrukció erejét éri és tudja, hogy lélek tölje. Ezeknek a katasztrófa-politikusoknak meg kell mutatni, hogy mily keveset jelentenek. Vajjon a függetlenségi párt jelenti-e a magyar népet és a magyar nép Magyarországot? A magyarság ma Magyarországi lakosságának csak két ötöd részé és mégis azt akarja, hogy Magyarország tekintse, mert eddig átengedték neki a hatalmat. A két ötödnek még akkor sincs joga a hadsereg magyar felére nyelvet rákényszeríteni, ha a hadsereget kettőszázzal dualisztikus alapra fektetik.

Szóhoz kell jutni a többi háromötödöt. Ez csak a választói jog révén és az által történhetik, hogy a többiek is bevonják a felsőbb igazgatásba, mely most egészen a magyarok kezében van. Ötöd körülbelül egyenlő részben horvátok, németek és tótok szlik meg és hogy többségük még a magyarok, Dalmáciát, mely ugyanis a hársághoz tartozik, vissza kellene a magyar államterületbe.

Ma ezek a nemzetek, melyeknek sem egyesítési, sem gyűlekezési, szabadságuk nincsen, politikailag dúnák, a magyar képviselőházban az állam összeműk és a jövő kisebbségben édes kevés hely jutna a többségi pártnak. Többség, mely nem é annyira a magyar nemzeti jelét, mint a mostani, nem sok tekesinálna az obstrukcióval.

Mellett a már meglehetősen forgalmú magyar nyelv, mint a legnagyobb nyelv, mint közvetítő nyelv meg lehetne, de a magyarosításnak és a kisebbség hegemóniájának bukása, a birodalom (Reich) számára szabaddulnának fel, melyek mindig jó árnyékok voltak, mint a székelv németek, a horvátok és tótok, kikhez mivélődi helyzetük és vallási okokból a pan-szlávizmus hozzá nem fért. Mesterség volna ezt keresztül vinni, de csak egy bátor férfi kell hozzá.

Ez aztán a gyógyszer; rosszabb a halálnál. Egészen régi osztárak minta, mely azonban soha többé nem fog bevalni; Körber urnak előbb felkopik az álla, mintsem illet elér. De ha azt hiszik, minálunk, hogy Körber ur ezzel a megszabásu tervvel beérte, akkor csatlakoznak; Körber ur még tovább ment és még a mostani válság személyes ügyeibe is belemereszkedett; egyenesen megfenygette családját, hogy az osztárak Reichsrath ellene fordul és ő is újra lemond, ha Magyarországnak engedményeket adnak, vagy ha csak olyan politikust biznak meg a magyar kabinettalkitással, aki prononcirozott hiva a magyar nemzeti jogoknak. Apponyi és Wekerle ellen egyenes álast foglalt és most is kijelentette, hogy nem a békletetés, hanem a megtörés útjára kell lépni; sőt alkalmas embernek gróf Tiszát nevezte meg, akit már a mult alkalommal ajánlott. Jó lenne azt a rendkívüli parlamenti ülést összehívni és ezeket a hallatlan tolpapásokat szóvá tenni.

Kinos jelenet a kormányparti körben.

Tegnap este a kormányparti körben Hieronymi Károly és két társa igen kinos jelenetet provokáltak. Hieronymi, a ki Marienbadból hazajövet alighanem Bécsben járt és ott szedte magába a bölcsességet, nagyon kicsinylőleg nyilatkozott a nemzeti követelésekről és annak a nézetnek adott kifejezést, hogy inkább erőlyesen kell fellépni, miatsem nemzeti engedményeket adni. Forrásunk szerint **Gajary Géza és Kubinyi Géza** nagyban kontráztak a belső titkos tanácsos urnak, aki talán arra gondol, hogy olyanféle vélemények terjesztése előkészítés lehetne a miniszterelnökség elnyerésére.

Miután Hieronymi egyike azoknak, a kiket a király meghallgat, nyilatkozata ropant kinos hatást tett és éppen az ő saját köre, a régi szabadelvűek nevezetesen **Hegedüs Sándor, Vörös László, Rohonyi Gyula, Heltai Ferenc és Perczel Dezső** erősen kikelték az ő felfogása ellen és kijelentették, hogy az Apponyi által a Házban kifejtett program a követelések mini-

mumát jelenti és hogy még ennél is kevesebbet abszolote nem volnának hajlandók támogatni. A vitakozó társaság széteszolt anélkül, hogy megegyezésre jutott volna és legfeljebb Hieronymi merithette azt a tanulságot, hogy a kormány-képességhez még nem elég Körber vizeiben evezni.

A poloska.

Letartóztatott uzsorás.

— Eszpress tudósítás. —

Steiner Gyula ügynöknek a Wesselényi-utca 58-ik számú házában volt közvetítő irodája. Célja volt, hogy kisembereket, kisiparosokat olcsó hitelhez juttasson.

Tulajdonképpeni terve azonban az volt, hogy a segítőkre szoruló embereket, ha karmai közé kerülnek kiszípolozza, mindenéből kiforgassa.

Hirdette az újságokban, hogy olcsó kölcsönt szerez bárkinek és kezességgyanantélességes a személyi garancia. Körlevél-t bocsátott ki, elárasztotta vele a vidéket, a melyben felhívja a kiscgazdákat, hogy most van a jó alkalom a hitelszerzésre, csak bizalommal forduljanak hozzá, azonkívül kíváncsiúlással is foglalkozik és olcsó pénzért eljuttatja a kíváncsiulokat a boldog Amerikába. A felhívások mellé egy színes könyvecskét is csatolt, amelyben részletesen le van írva az utazás, a kíváncsiulok magyaros fogadtatása a kikötőben, ahol is már várnak rájuk az odaszakadt földiek. A könyvben színes képek is vannak, hogy a könyvben foglaltakat könnyebben áttekinthetőbbé és megérthetőbbé tegye. Az első színes, hangulatos képen boldog, megelégedett család látható. A ház ura szeretettel, megelégedettséggel időzik övéi között. A kép alá oda is pingálta a hamis cégért.

Hol a boldogság mostanában? Itt e barátságos jólét, vagyont visszatérítő helyen. Fel hát pályázók a földi paradicsomba.

A felhívásnak, sajnos, meg is lett a kelő fogadtatja. Sűrűn érkeztek a levelek a vidékről és a fővárosból is egyszerű, szegény emberektől, akik bizva Steiner Gyula felhívásában, bajokban bizalommal fordultak hozzá.

Igy többek között Horbay Péter iparos embernek hétézsák korona kölcsönt adott és a kölcsöntvett összeg után összesen kétszáznegyven percentszt számított. Ezt a szegény embert utóbb annyira megkapasztotta, hogy rövid időn belül mindenét elárverezték. Horbayval kezdődött a becsapott és utóbb teljesen tönkrement emberek sora. Mint az ügyészséghez intézett feljelentésből kiténik, összesen harminc kismibert tett hajléktalanná az uzsorás ügynök.

Még nagyobb sikerrel és perfidiával tüzködött a kíváncsiulok terén. Hangzatos felhívására különösen Máramarosból jelentkezett sok gazdaember az amerikai utra. Steiner Gyula ugyanis rávette ügynökeivel a szegényebb sora gazdaembereket, hogy adják el földjeiket, házaikat, a pénzt adják át neki, ő azután ennek fejében eljuttatja Amerikába, a hol épen háromszor annyit földet fognak kapni a kormánytól teljesen díjtalanul, mint a milyen nagy birtokuk idehaza volt.

Pár nappal ezelőtt egész csapat gazdaember jött fel a fővárosba Máramaros vármegyéből. A keleti pályaudvaron maga Steiner Gyula fogadta a szomorú kíváncsiulokat. Itt minden pénzt elszedte a kíváncsiuloktól, ellátta őket hajójeggyel és egyik kíváncsiulási ügynökével aztán utnak is akarta indítani — Amerika felé. A Petőfi-téri állomáson azonban egy rendőr észrevette a szomorú, szótlan csapatot és bekísérte őket a főkapitányságra, ahol az ügynök félelmében Steiner Gyula minden turpisságát megvallotta.

Steiner Gyulát azután beidézték a főkapitányságra, ahol, dacára tisztelettel valómasának, letartóztatták. Különböző időközben az ügyészség 37910—93. számú végzése is megjött a főkapitányságra, hogy Steiner Gyulát előzetes letartóztatásba helyezték. Széleskörű vizsgálatot indítottak az egész országban, hogy Steiner bűnös üzemei napfényre jöjjenek.

ÚJDONSÁGOK.

Szent-István napja.

Kolozsvár, augusztus 20.

Ünnepet ülünk ma is. A legelső magyar királyi dícsőséges emlékezetét. Azét a nagy, hatalmas királyét, ki a magyar alkotmánynak tulajdonképeni megteremtője, a magyar hatalom fejlesztője volt. A szent királyét, *Szent-István* emlékezetét.

S miképpen őt szentté avatta a kath. egyház, melynek *István* buzgó fia, lelkes terjesztője lón, úgy avatta szentté a törvény augusztus huszadikát, a magyar áll. megalotójának magasztos emlékezetét.

Mégis, nem a törvény teszi ünnepé e napot. A szívekben él *Szent-István* neve s szerte az országban odazarándokolnak nézni, bámulni, felkútnak csókolni a szent jobb kezét, melyhez most odajárul a szent király utódja is, kit egész udvara kísér ezuttal az ünnepi körmenetre.

Megleli-e az élő király a kapcsolatot a legelső magyar király hagyományával? A magyar alkotmány megteremtőjének ünnepén megszilárdul-e szívében az el-

határozás: leszállani hű nemzete szívéhez, teljesíteni népe régrvart sok jogos óhaját? .

Kolozsvár városa ez idén is, igaz kegyelettel ünnepli meg Szent-István napját. Lobogók lengése hirdeti a nap jelenlétét s tegnap este kivilágított város s az utcákon hűmpölygő néparadat mutaták, hogy még csügünk a dícső emlékeken, Ma délelőtt tíz órakor a polgári és katonai hatóságok, testületek és egyletek részvételével istentisztelet lesz a Mátyás király-téri főplébánia templomban, melyben a misét *Biro Béla* apátpiébanos szolgáltatta.

Budapestben ma reggel hét órakor, a királyi vártemplomból indul el a körmenet a szent király jobbajával. A budai Mátyás-templomban tartandó ünnepélyes nagy misén résztvesz *ő Felsége a király is, udvarával.* Ott lesznek a kormány tagjai, ott a polgári és katonai méltóságok, szóval ezt az egy napot megünnepelik a legfelsők, a legkisebbek, ez a nap a nemzet ünnepe!

Tegnap este tradicionális szokás szerint újból kivilágította Kolozsvár közönsége ablakait. Talán az egyetlen Kolozsvár az egész országban, hol Szent István emlékezetét ilyenképen is megünneplik. Fényárban uszott újból a város és késő estig nagy tömeg hullámozott az utcákon.

Konstatálunk kell, hogy a Mátyás-szobor kivilágítására tett minapi észrevételeknek meg volt az a hatása, hogy most már az oldalt felállított fáklyákkal nem ki-, hanem megvilágították a Mátyás-szobrot, ami sokkal hatásosabb is volt, mint az eddig alkalmazott apró pislogó mécsek.

Mirólunk.

Kolozsvár, aug. 19.

Egy világosan látó, sokat utazott és sokat utazó, jeles tollú író, *Fabula János*, ki Kreutzer Lipót néven a kolozsvári kereskedelmi akadémiára kiváló professzora s a kitől a legelőkelőbb fővárosi újságok hasábjain olvasunk szebbnél-szebb tárcacikkeket, verseket és uti leveleket, — nos tehát ez a *Fabula János*, Grác városáról irt legutóbb *Tündérföldek* cím alatt érdekes írmertetést az Egyetértésbe. Grácirol, az öreg urak, a nyugalmazott generálisok és szőke asszonyok barátságos városáról, mely maga a jólét, a pihenés és a nyugalom.

S a hogy a város csodás szépségeit, parkjait, kertjeit földicséri, eljut szépen oda is, hogy mennyire vonzza az embert Grácsba: a tündéregékbe illő olcsóság. Pedig mi sok ott az idegen! a tömegtelen penziós! a sok tisztviselő! S mégis, mindenki mértékelt, tisztelgessen, jőzan mértékelt! S mennyi hasznót hoz nekik e mértékeltetés!

S itt ráter az író: miránk. És mondja a következőket:

Hánszor gondoltam reá, milyen jó volna Kolozsvár magyar Grácsnak. Nyáron különösen kies az erdélyi főváros és sétatere a lombos, a terebélyes, a százados fákkal a léleknek milyen üdülő területe! Csak hogy a város drágasága nemhogy idegeneket vonzana, még a benszlültekkel is elriasztja. A lakásvizonyai nyomorúságosak, a hus és minden egyéb hihetlentül drága. A szállók olyan árú kérnek a szobáikért, a melyent csak világvárosok szállói követelnek. A nagyvás hóbortja ez, avagy talán kényszerűség: mert a város szegény, ipara, kereskedelme, vállalkozása nincsen és a polgárok rettenetes adót fizetnek, egyszerű lakosok és szállótulajdonosok egyaránt. Az erdélyi főváros már csak azért is alkalmas volna ilyen Pensionopolisnak, mert hiszen diákváros, meg tisztviselőváros főképpen. A szobák bérbeadását a bérlok ellátása számos polgárnak kereseti forrása. Milyen jó volna elűntetni a drágaságot. Milyen jó volna kiveztetni Kolozsvárt a nyomorúságból és olcsó, kedves, vonzó várossá tenni! A magyar vidéki városok között drágaság dolgában Kolozsvár mindenestül vezet sorban áll.

Álljunk meg itt néhány hosszu pillanatra és vessünk magunkra azért a vadrét, melylyen *Fabula*, ime egy ország színe előtt illet bennünket, Kolozsvárt. Ez a vád jóindulatú, hazafias és a mi fölé és a mi a legfájdalmasabb: igaz.

Most, a midőn az egyetemi ifjúság beereselése küszöbön áll, fölülte aktuális szemükre vetni a kolozsváriaknak, hogy itt egyszerűen hűzard játék folyik a szobák kiadásánál. Egymást leicálják túl itt a bérlok, hogy minél magasabb árt szedjenek az albérloktól egy-egy közönséges szobáért s ha Szegeдрől, Keckemétről, sőt akár a szintén drága Aradról, ide téved valaki, valószággal elretten attól a szörnyű összegtől, a mit a szobájáért kersokszor olyasvalaki is, aki korántsem szorult rá az e fajta lakás uzsorára.

Ismerék itt egy háromcsillagos katonatisztet. Mellék utcában lakik. Emeleten. Egy szobát bérel, egy, *butorozatlan*, mérsékelt nagyságú szobát, melybe a fürdőszobán keresztül lehet és kell bejárni. S fizet ezért az építészeti remekért az én katonatisztzem havi harmincöt forintot, hetven koronát, a miért aztán szabad neki a fürdőszobát is sajátjának tekinteni. Ez csak egy példa, de tudok illet százát s mindnyájan tudunk sok százát, sok áldozatát az itt grasszáló lakásbérszörnyesnek. S mi a tíz percentszt dolgozó pénzágenszt becsukják vagy lelővi az adása s még kitérsőbeesett sajnálkozással nézünk minden olyan alakra, a kirol tudjuk,

hogy ez is a »leketlen kiszípolozók« karmába jutott, addig itt, egy előkelő város intelligens ur osztálya öntudatlanul üzi a lakás-uzsora csuf rendszerét, — s míg a pénz-uzsorát okos és előrelátó ember biztos kikerülheti, itt, okos, ostoba, ügyes és ügyefogyott kiméletlenül belejut ebbe a bérítő lakáskelepecskébe, — ha csak nem háztulajdonos az illető.

A mig tehát *Fabula János* magyar Grácsnak szeretné látni Kolozsvárt, mi, kis emberek, kevesebbre vagyunk. Mi megelégednénk, ha szép szerével, minden-fajta uzsora nélkül — valahogyan megélne tudnánk csak itt! (b.)

— (Személyi hir.) Dr. Papp József, lapunk főszerkesztője, tegnap este visszakereszt borszéki tartózkodásából Kolozsvárra.

— (Halálozás.) Egy munkás életet oltott ki a halál, egy tehetséges, szorgalmas ember szépen indult karrierjét vágta ketté a gyilkos kéz; a tuberkulózis. Dr. Dániel Lajos dévai kir. ügyész tegnap Segesváron meghalt. Dánielt nemrégiben nevezték ki a dévai kir. ügyészséghez. Azelőtt itt Kolozsvárt volt, a kir. ügyészségnél, mint a ügyész beosztva. Nagy tudású, szorgalmas és munkás tagja volt az itteni kir. ügyészségnek. Különbösen a nemzetiségi sajtókörökben tűnt fel, kiváló jogászai képességeivel. Már régen betegeskedett és egy ideig San Remóban is keresett üdülést. Rövid idővel állapota válságosra fordult és ekkor egyik fővárosi szanatóriumban helyezték el. Mihelyt kissé jobban lett, előnyös légváltózás céljából Segesvárra ment, hol most már a halál megszabadította szenvedéseitől. Holttétét Kolozsvárra fogják szállítani és ott helyezik örök nyugalomra.

— (A kolozsvári esküdtek harmadik ülészaka.) Szeptember hetedikén veszi kezdetét a kolozsvári esküdttörzség harmadik rendes ülészaka. Ez idő-zakra a következő esküdtek sorsoltattak ki: *Rendes esküdtek:* Páffy Ernő magánzó, Radnóthy Dezső Eke főtitkár, Albert Domokos birtokos (Szamosfalva), Akeszmann Albert timár, Schopf Gyula ny. járásbíró, Aszlán László bankhivatalnok, dr. Szerckzy Vincze pénzügyi hivatalnok, Orbán Lajos anyakönyvvézető-helyettes, dr. Ruzitski a Béla egy. m. tanár, Somodi István ügyvéd, Gibbon Albert kereskedő, dr. Papp József ügyvéd, dr. Apáthi István egyetemi tanár, Boross György tanár, Pákey Lajos mérnök, dr. Posta Béla egyetemi tanár, ifj. Reményik Lajos kereskedő, Tokay László E. G. E. főtitkár, Szőcs József házibirtokos, Trandafir Miklós ny. pénzügyi titkár, Hory Béla megyei árvaszéki dínök, ifj. Szigethi Miklós nagybirtokos (Szucsák), Tompos Ignác ügyvéd, Rigeni György kereskedő, Weisz József bankigazgató, Péter Béla gazd. intézeti tanár, dr. Ötvös Lajos ügyvéd, Terkál Béla fodrász, Petrány József bankhivatalnok, Fajk István mézárós. — *Helyletes esküdtek:* Kisfaludy Árpád könyvkötő, Csáp József fodrász, Dániel Antal kereskedő, Jeszenszky Ferenc kereskedő, Burger Frigyes droguista, Orbay Lajos ügyvéd, Néma Ede ügyvéd-jelölt, Nánán Salamon ügyvéd, Donogán Gerő kereskedő, Biró György házibirtokos.

— (Fölismert halott.) Tegnap számunkban közöltük, hogy a vasut-állomáson egy asszony hirtelen meghalt, de a kiletét nem tudták megállapítani. Mint értesültünk, ma több vasuti munkás tekintette meg a halottnőzőben elhelyezett tetemet és egyik közülök a feleségére ismert benne.

— (Kirándulás Jegenye fürdőre.) E hó 23-ikára, vasárnap érdekes kirándulást szervez *Tocza uer Ödön*, kolozsvári főszolgabíró. A vidék egyik legkellemesebb és legkedvesebb fürdőjét, Jegenyefürdőt keresik föl a szórakozni vágyó kirándulók s az előjelekből ítélve, ha csak az idő nem rontja el a számításokat, pompásan sikerül majd az agilis főszolgabíró vállalkozása.

— (A kolozsvári gazdasági kiállítás.) Javában folynak már az előkészületek az Erdélyi Gazdasági Egyesület szeptember 5., 6., 7. és 8-án tartandó nagy gazdasági kiállítására. Úgy az állat, mint a baromfi kiállítás irt országászerte nagy érdeklődés nyilvánul s egyre érkeznek mindenhonról a bejelentések is. Epen ezért a kiállítás vezetősége meghosszabbította a bejelentés terminusát augusztus hó 25-ig. A kiállítás minden látogatója ingyen kap egy sorsjegyet is. A sorsjáték rendezése már engedélyeztetett. Első nyeremény egy egy nyíró, értékes gazdasági állat lesz s ezen kívül még 50 szép nyereményt fognak kiosztolni.

— (A lippai király-napok.) Lázasan folynak Lippán és Mária-Radnán az előkészületek a nemskóra bekövetkezendő királygyakorlati napokra. Az utcák és utak kövezési munkálatai már elkészültek. — Megérkeztek már a butorok is, melylyel a király szobái újfalsi tartózkodási tjeje alatt be lesznek rendezve, nemkülönben a diadalkapu s a díszítésekhez szükséges anyagok is, melyek 10.000 korona költségbe kerülnek Arad vármegyének. Ugy a lippai, mint a radnai postahivatali telefon összeköttetésbe hozták Béccsel. Mindkét hivatalba beosztva a nagygyakorlatok idejére. A hivatali rendes éjjeli és nappali szolgálatra rendezik be a királygyakorlatok idejére. — Azon különféle hírekkel szemben, hogy a király Aradon, avagy Temesváron át megy Lippárra, határozott utasítás nincs ezideig, vagy ha van is, mély titok fedi. Amde a

valószínűség a mellett szól, hogy a király Aradon át fog oda érkezni, mert ha Temesváron át menne, úgy fölösleges volna Lippárra mennie, hőtőn Újfalun már ki-szállhatna. Ő felsége az eddig már megállapított terv szerint szeptember 4-én délután fog odaérkezni és pedig M.-Radnán át Lippárra. A végleges utitervet és az udvari vonat menetrendjét csak nyolc-tíz nappal ő Felsége érkezése előtt fogják a hivatalos közlegeknek megküldeni. — Az azonban immár bizonyos, hogy a király csak három napig fog Zselénszki Róbert gróf újfalusi kastélyában tartózkodni, hova nap-nap után érkeznek a butorszállító kocsik, hogy a kitűzött időre minden rendben legyen s ő Felsége lakosztálya minél nagyobb kényelemmel berendezessék.

— (Égő magyar lobogó.) Ugy látszik, hogy a veres kakas is a horvátok szolgálatába szegődött. A lobogó tűz egy magyar nemzeti zászlót akart elpusztítani, de tette nem sikerült. A Főnciere biztosító intézet erkélyén a mai Szent-István napjára kitűzött lobogó, a kivilágítás céljából az ablakban elhelyezett gyertyától meggyuladt, s csak a sélálók által figyelmeztetett házilagátolták meg teljes elhamvadásában. Így aztán, ha foszlányokban is, megmaradt a magyar lobogó!

— (Kilin Biri férjhez ment.) Olvasóink bizonyára emlékeznek arra a veres szerelmi drámára, mely pár hét előtt a Hóstatban játszódtott le és olyan izgalomba ejtette a város közönségét. Egy szegény legény, Zágoni Ferenc, aki valami fiatalos duhajkodás közben meggyilkolta egyik pajtását s emiatt börtönt is szenvedett, megszökött egy tehetős gazdaember hies szépségtű leányát, Kilin Birit, ugyanazt a leányt aki közeli rokona volt a meggyilkoltnak. A viruló hajadon előbb mást szeretett, de aztán — valami különös véletlen folytán — ellenállhatatlan vonalom ébredt szerelmes szívében atyafiának gyilkosa iránt. Egmásra találtak; megszerették egymást olthatatlan, égő szerelemmel. A szenvedés is közelebb hozta őket, mert a flunak csak »gyilkos« volt a neve a saját övéinél is, a leánynak pedig keményen megtiltották gögös szülei, hogy Zágoniira csak rá is nézzen. Erért aztán együttesen elszánták magukat, hogy megváljanak az életől. Csak hogy a golyó aztán célt tévesztett és azóta felgyógyult mindakettő. Sőt történt egyéb is. A leány, mily súlyos betegem feküdt a kórházban, megizente anyjának, hogy ha nem adják Zágoni Ferenchez, ők újra megkísérik az öngyilkosságot. A szülők mint lehetett mást — beleegyeztek, hogy Biriük a kitagadott legénység legyen. És vasárnap kontyba tűzték fel Kilin Biri dus haját: csöndben, odahaza, még ki sem hirtelve — megtartották az esküvőt. Így esett ez tudomásunkra a napokban. Mellesleg említjük meg, hogy Zágoni Ferenc a házassággal nem megvetendő vagyonhoz is jutott: a leánynak tízezer forint hozományja van. És ma a sorból búszkén néz át Zágóné a dolyfős Kilinnére: mégis hát az ő szegény, lenézett fiák lett az a gazdag, szépséges leányzó. Hiába, az igazi, állhatatos szerelem győzött a szülők gyűlölségén. — Most már bizvást jóra való, derék gazdaember lesz Zágoni Ferencből, a ki — úgy lehet — ott fog tűlni az esküdtek sorában, ott fog szavazni a többi tisztos polgárokkal; hiszen eléggé levezekelte azt az ifjúkori botlását. Nem is érdemes azoknak a szülőknek tovább zúgolódnok; miért ment volna kárba az a két szép ifjú élet? Csak örülhetnek rajta, hiszen régi igazság az, hogy minden jó, ha jó a vég.

— (Vad csikó.) A monostori gazdasági tanintézet szolgálja, Dömös Lajos egy csikó betanításával bajlódott tegnap délután. A csikó közben meggyadt s elragadta a rajta ülő Dömös Lajost, ki a nyeregéből kibukott s a lába beleakadt a kengyelbe. A szilaj csikó utacérló-utacára hurcolta a szerencsétlen szolgát, kit a szörnyű ut rettenetesen összeronolt. Nagy-sokára fogták csak el a vad állatot, ekkorára azonban már agyrázkódot szenvedett a szolga, kit a mentők a kórházba szállítottak.

— (Tolvaj kis leány.) Papp Mari 13 éves leányka Klein József divatkereskedő cégtől két vért ruházóvetet lopott. A lopott holmit falusi asszonyoknak potom áron eladta, úgy, hogy tegnap törént elfogatásakor csak egykes maradványdarabokat találtak meg nála. A romlott kis leány beismerte tettét a kihallgatásáig a rendőrségi fogdában helyezték el az ifjú tolvaj cseméjét.

— (Marólugot ivott.) Valami nagy bánata lehetett Vigh Róznak, egy kolozsvári cukrász-segéd feleségének. Nevével el-lentében addig busongott, mig tegnap dé-lután végzetes tette határozta el magát: öngyilkos akart lenni. Az öngyilkosok régi, kopott eszközhöz, a marólughoz folyamodott, de szerencsére észrevették tettét s a nyomban előhívtak mentők nyomban kimos-ták a halni vágyó asszony gyomrát. Vighné a kórházba szállították, hol hihetőség visz-szaadja őt az életnek.

— (Kolozsvári gyárosok és iparosok figyelmébe.) A szeptember hó 5., 6., 7. és 8-án tartandó II. erdélyrészi gép, eszköz és anyagkiállítás rendezősége figyelmébe ajánlja Kolozsvár város gépgyárosai-nak, hogy mindazok, a kik a kiállításon

részvenni óhajtanak és még eddig be nem jelentették, ebbeli szándékukat folyó hó 25-éig, mint végső terminusig, annyal is inkább bejelenteni sziveskedjenek, mivel későbbi bejelentéseket — a rendelkezésre álló helyeknek már eddig is töltött tulajdonságai miatt, — egyáltalán el nem fogadhat. A kiállítás részére a legmesszebbmenő kedvezmények adtak. Bővebb felvilágosítás a bejelentőnek — az erdélyi gazdasági egyet. irodájában, Petőfi-utca 7. I. em. — adatik.

— **(Szerencsétlenül járt favágó.)** Majdnem a kenyérkereső képességének elvesztésével fizette meg egy szegény favágó, Tyukodi Sándor, a vigyázatlanságát. Ugyanis tegnap délután favágás közben bal keze hüvelykujját annyira széttrcsolta, hogy az elhívott mentőknek azt azonnal amputálniuk kellett. A szerencsétlenül járt favágót most a lakásán ápolják.

— **(Elfogott tolvaj.)** Fehér György csizmadia-szék, ki csak nem régen szegődött be Novák Béla megyei kéményseprő-mesterhez inasnak, a napokban Kolozs-Karán járt az ottani kincstári épületek kéményének kikaparítása végett. Foglalkozása közben arra is talált időt, hogy a vancellér ezüst óráját, láncát és a kocsinak egy nadráját elloplja, mely tette után illően megszökött. Ma este azonban a kolozsvári rendőrség elfogta és ideiglenesen a dolgozóházba helyezte el.

— **(Elítélt tolvaj.)** Julius hó 9-én Friedmann Elnás kolozsvári kereskedőt az utcán megszólította egy elítélt ismeretlen paraszt-ember s ezüst kelyhet, meg egy aranyozott ezüst tányért kínált neki megvételre. Friedmann a lakására ment vele és azzal az ürügygel, hogy megvizsgálja a tárgyak értékét, azokat magánál tartotta s az eladót másnapra magához rendelte. Másnap természetesen a rendőrség várt rá és letartóztatták, mert nyilvánvaló volt, hogy azok a dolgok lopás útján kerültek az ismeretlen birtokába. Tegnap elítélkezett ez egyen a kir. törvényszék. Elnök Bodor László, szavazóbírák pedig Bokor Károly és Csizsér Károly voltak. A vádat Jeleny Aladár dr. kir. alügyész képviselte. Goresca Juon vádlottat, ki már eddig is többszörült lopásért s legutóbbi szereplése előtt is csak rövid idővel szabadult ki, az ügyész vád- és Roth Hugó dr. védőbeszéd után egy évi börtönre, öt évi hivatalvesztésre s politikai jogainak ugyanolyan időre való felfüggesztésére ítélték. A vizsgálói fogságot, mivel az ítélet a védő, Roth dr. megfeleltette, a törvényszék felfüggesztette.

— **(Nagy tűzvész Brassóvármegyéjében.)** Szász-Hermány, brassóvármegyei községben nagy tűzvész riasztotta föl hét-főn éjjel a szenderegő lakosságot. Hét csűr, telehordva takarmánnyal, több ló és szarvasmarha esett a lángok áldozatává. A jelek szerint gyújtogatásból eredt tüzet csak óriási erőfeszítés után sikerült eloltani.

— **(Értesítés.)** Az 1903. szeptember 15-én megnyitott Kovrig Tivadar által alapított szamosújvári örmény kath. árvaleányintézetbe folyó év szeptember havában 12 árvaleány fog felvételt. A pályázathoz következők tartandók szem előtt: Nővendékek teljesen árva és vagyontalanok vevetnek fel első sorban és csak másodsorban vétetnek fel felárva azaz olyanok, kiknek atyjuk vagy anyjuk el, mely esetben az utóbbiak előnyvel bírnak. A kérvények a Kovrig Tivadar által alapított szamosújvári örmény kath. árvaleányintézet kezelő bizottságához címezve, Bárány Lukács t. kanonok főesperes-plebános urhoz folyó év szeptember hó 5-ig nyújthatók be és a következő okmányokkal szerelendők fel: 1. keresztlevele; 2. szegényességi bizonyítvány, mely az illetékes örm. kath. lelkész, vagy ilyennek nem léteben az illetékes örm. kath. lelkész által is aláírandó; 3. a szülőinek, vagy az atyának illetve anyának elhalálozási bizonyítványa; 4. orvosi bizonyítvány; 5. újrakiutlási bizonyítvány; 6. iskolai bizonyítvány, ha esetleg az árva már járt iskolába. Megjegyzendő, hogy az árvaleány intézetbe csak hazai illetőségű örmény kath. szülőktől származott egészen vagyontalan árvaleányok betölthetők 6 éves koruktól, betöltött 12 éves korukig vétetnek fel és pedig első sorban a Kovrig családból származott, vagy azzal rokon, második sorban örmény atyától és örmény anyától és harmadik sorban örmény atyától vagy örmény anyától származott árvaleányok. A felvett árvák mindennemű szükségleteiről az intézet gondoskodik.

— **(Gyilkos vonat.)** Apahidán tegnap az este Kolozsvárra érkező vonat, elgázolt egy ismeretlen egyént, kinek kiletét mindaddig nem sikerült megállapítani. A bevezetett vizsgálat nyomán kiderült, hogy az elgázolás vétkes gondatlanságból következett be és így az eljárást megindították.

— **(Tűzvész Bánffy-Hunyadon.)** Nagy tűz volt tegnap reggel Bánffy-Hunyadon. A helység mellett fölrakott asztalok csoportja, körülbelül ezer-kétezer kalangya buza vált a tűz martalékává, a mi annál fájdalmasabban érinti a károsult kisgazdákat, a mennyiben egyetlen asztalt sem sikerült megmenteni. A tűz oka ismeretlen.

— **(Táncmulatság Kézdivásárhelyen.)** A Kézdivásárhelyen szünetelő tanuló ifjuság e hó 23-án vasárnap este 7 órakor az „Unió“ kerti színterében bucsu táncmulatságot rendez.

— **(A példa hatása.)** A látott dolgok szuggesztív hatását meggyőzően bizonyította egy eset, a mely sok gondolkodni valóval adhat az emberi lélek kutatóinak. Egy öngyilkosság, a melynek körülményei szinte hihetetlenek. Berlinből írják, hogy egy pap — a mint a városi parkon áthaladt — egy embert látott, a ki éppen revolvért emelt a homlokához és agyonlőtte magát. A pap hiába kiáltott rá és hiába futott hozzá — az öngyilkosságot nem akadályozhatta meg. Ez az eset annyira megrendítette a papot, hogy hazament és szintén agyonlőtte magát. Tette okával meg-

írta hátrahagyott levelében a parkbeli jelenetet.

— Ez az öngyilkosság, írta levelében a pap, annyira hatott reám, hogy nem vagyok képes a halál gondolatával megbirkózni. Unszó, hajt valami, hogy kövessem annak az embernek a példáját... A revolverem itt fekszik előttem — nézem és félek tőle — de huz, huz... és én nem tudok ellentálatni....

A mikor a pap holtestét felboncolták, semmiféle rendellenességet nem konstataáltak a szervezetében.

— **(A pápa, mint alperes)** Érdekes pöre lesz Napolyban a kuriának. Milóai nápolyi plébános 400.000 lírát hagyományozott az „uralkodó pápának“ s éppen azután, hogy Rampolla bíboros a Vatikán képviselőjéül Galdó ügyvédet nevezte ki abban az időben, amikor a pápai szék üresedésben volt, a plébános meghalt. A rokonság most megáradja a végrendeletet, mert az örökösök halála idején nem volt pápa s Rampolla felhatalmazása érvénytelen. A Vatikán ellenben igényt tart az örökségre és így a pörben a pápa mint alperes fog szerepelni.

— **(A keszthelyi családirtó.)** Ismeretes Leskay Tivadar keszthelyi jóindóu kereskedő bűnpöze, aki megmérgezte a gyermekeit, hogy elvehessen egy szép fiatal özvegyasszonyt. Leskayt elítélték és a nagykanizsai törvényszék pörjuitási kérelmével elutasította. A pécsi ítéltő tábla most utasította a törvényszéket, hogy hallgassa meg a Leskay által bejelentett tanukat és azután hozzon újabb határozatot a pörjuitás tárgyában.

— **(Terényi Irma.)** A váltóhamisítás miatt üldözött és Londonból hazaszállított Terényi Irma — mint említettük — ártatlanságát hangoztatja és azzal védekezik, hogy őt az elhunyt gróf Gyürky Ábrahám felhatalmazta a 900 koronás váltó aláírására, amint ezt a gróf meglette ez-előlt számtalan esetben. Most kijelentette, hogy ezt bizonyítani is tudja és pedig gróf Gyürky István. Dr. Perényi Gábor vizsgálóbíró most elrendelte a tanúként bejelentett gróf kihallgatását.

— **(Megtámadott örökség.)** A ne-nég elhunyt Aczél Péter hagyatékának örökösei özvegy báró Wodianer Albertné és özvegy gróf Szapáry Béláné ellen Jakabffy Zoltán egy 850 koronás váltó alapján pört indított és az aradi törvényszék a tárgyalást szeptember hó 4-ére tűzte ki. Egyszermind a hivatalos lap mai számában figyelmezteti az ismeretlen örököseket, hogy joguk védelméről idejekorán gondoskodjanak.

— **(Gondnokság alá helyezett báró.)** A dévai törvényszék a branyicskai illetőségű Jósika Lajos bárót tékozlás miatt gondnokság alá helyezte.

— **(Letartóztatott lázító.)** Vejkeszku Atanáz temesvári iparos Csákván négytűlést rendezett és a gyűlést tartott beszédében a legerősebb módon lázított a magyar nemzet ellen. Vojkeszku, aki lopás miatt már büntetve volt, az ügyesség a lázító beszéd miatt letartóztatták.

— **(A lengyelek Budapesten.)** Igaz vendégszeretettel s nagy lelkesedéssel fogadta ma délután a főváros közönsége a Budapestre érkezett lengyel vendégeket. A vendégeket fogadó nagybizottság a Siskörben gyűlekezett s onnan vonult a tudomány-egyetem központi épülete elé, ahol a fővárosban időző csekély számú egyetemi ifjuság csatlakozott hozzájuk, később pedig a lengyel egyesület tagjaival meggyarapodva vonult a fogadó-bizottság a keleti pályaudvarhoz. Az érkező lengyelek ünnepélyes fogadása alkalmából a főváros házai lobogódiszt ültöttek s a Kerepesi-úton végig ezernyi lámpát gyújtottak már kora reggel helyet. A Baross-téren állottak fel zóslóik alatt azok az asztaltársaságok és testületek, melyek a lengyelek fogadására kivonultak. A keleti pályaudvar érkezési oldalán szintén hatalmas néptömeg foglalt állást, várva az ünnepélyes fogadtatást. Bent a peronon Pavlik rendőrfelügyelő tartotta fel diszruhás rendőreivel a rendet. A pályaudvar főhomlokzatánál levő teret, ahol a fogadtatás folyt, a rendőrség még a kellő időben kordonnal elzárta. Erre az elzárt területre csak a Nemzeti Szövetség, a Sakk-kör, a Lengyel-kör s a különféle küldöttségek tagjait s a sajtó képviselőit bocsátották. A lengyeleket hozó vonat 10 óra 45 perckor érkezett meg. A piros lengyel diszruhába öltözött lemergi polgári zenekar a Rákóczi indulóba kezdett s a közönség lelkes éljenzessel fogadta a nem teljes számban érkező lengyeleket. A főbejáratnál a lépcső felső fokain állott meg az érkező lengyelek csoportja, melyet a tömeg dörögő éljenzessel fogadott. A lengyelek zenekara a Hymnuszt játszotta el üdvözlés gyanánt, mire a fővárosi cigányzenekarok a lengyel himnuszszal feleltek s a közönség velük énekelte. Majd újra felhangzott az éljen, melynek elhangzása után Zsenie József üdvözölte magyar nyelven az érkező vendégeket. — Az üdvözlő beszédre Parachák József, a lengyel kirándulók elnöke felelt, majd dr. Kovács Ernő a lengyel egyet. nevében, lengyel nyelven üdvözölte az érkezőket. A hölgy bizottság egy tagja nemzeti színű szalagos virágot nyújtott át az érkezők elnökének, majd folyton zúgó éljenzés között ülték kocsikra s mentek a Royalba és az Angol királynőben levő szállásaikra s onnan a Margitszigetre mentek.

— **(A kártya miatt.)** Ismét áldozatot szedett a kártyaszennvedély. Elpusztította a lelkét, a karrierjét egy jobb sorsra érdemes fiatal embernek: Bródy Mórnak, a szikszói hitelintézet részvénytársaság könyvelőjének.

Pénteken este táviratilag kérte meg a miskolci rendőrkapitány a budapesti állami rendőrséget, kutassa ki és tartóztassa le Bródy Mór, aki néhány nappal az előtt elutazott Szikszóról s a fővárosban az Izabella-utca-ban szállt meg. A detektívek késő éjjel kimentek a jelzett helyre, de Bródyt nem találták meg. Keresték egyebütt is a főváros ismertebb mulatóhelyein s azzal a jelentéssel tért vissza a főkapitányságra, hogy Bródy ott járt ugyan Budapesten, de már három nappal előbb elutazott. A rutikai vonattal hagyta el a fővárost. A vasutjegye messzibbre szölt.

A miskolci rendőrség a budapesti államrendőrség jelentése után nyomban köröző-levelet adott ki Bródy ellen. A fiatal-ember tudatillik hűtlennél visszaélt igazgatóinak bizalmával s meplotja a szikszói hitelintézet értékpapír készletét.

Szikszón a családja révén is nagy szerepet játszott. Az édes atyja egy másik pénzintézet igazgatója. Bródy Mór hivatalos teendőit elég tisztességgel végezte, de a mint elkövetkezett a hét vége, ott-hagyta a hivatalát, családját, Szikszót s rohant le Budapestre — kártyázni.

Minden szombat éjszakát Budapesten töltött, egy kávéházban, ahol kora reggelig szakadatlanul kártyázott. Rendes tagja volt az odajáró haszár-kártyatársaságnak, merészen játszott. Olykor-olykor egy ültében tíz-tizenkétezer koronát nyert, vagy veszített. Legtöbbször persze veszített. Partnerai nem kutatták pénzforrását. Ha teljesen lefűt, hétfőn hazautazott Szikszóra s a rákövetkező vasárnapokon ismét teli tárcával jelent meg a kártyabarlangban. A mióta a kártyabarlangot a rendőrség leleplezte, Bródy nem mutatkozott a kávéházban. Pestre is csak egyszer jött el azóta, akkor, a mikor már a bűntett igazság sújto keze elől kellett menekülnie. Kitudódott ugyanis, a minnek előbb-utóbb ki kellett derülnie, — hogy Bródy nem a maga pénzét tette a kártyára, hanem a szikszói hitelintézetét. A vizsgálat adatai szerint tízenöt ezer koronát érő értékpapírokat sikkasztott el az intézet kasszájából. — De a vizsgálat folyik s nem lehetetlen, hogy a kár nagyobb. — Mint egy mai távirat jelenti, a miskolci rendőrség megkeresésére Hamburgban éppen akkor fogták el, midőn hajóra akart szállani, hogy átevezzen az új világba. A miskolci rendőrséget Hamburgban táviratilag értesítették az elfogatásról, mire Horváth kapitány azonnal megindította a kiadatási eljárást és a sikkasztó könyvelő a napokban már valószínűleg a miskolci ügyesség kezében lesz.

— **(Csavargóból milliomas.)** Még januárban történt, hogy Budapesten, az Aggteleki utcában félleg megfagyva, egy Stöller Márton nevű csavargó találták a rendőrk. Stöller, a ki zágábi születési, 31 éves vasuti munkás, évek óta foglalkozás nélkül csavargott és több ízben meglett büntetve a rendőrség által csavargás miatt, sőt legutóbb ki is toloncolták a főváros területéről. A napokban egy zágábi ügyvéd, Liebbein Sándor dr. járt a főkapitányságon és Stöllernek egy kérelmét terjesztette elő. Az ügyvéd elmondotta, hogy védencének egy Salzburgban lakott dús-gazdag nagybátyja halt meg, a ki minden vagyonát — körülbelül 800.000 koronát — a toloncra hagyta. Érdekes, hogy életében ez a nagybácsi egyáltalában nem akart tudni csavargó rokonáról, a ki többször fordult hozzá anyagi segélyért, de hiába. Még egy garast sem akart adni. A könyörgő levelekre mindig azt válaszolta, hogy a miig élek, addig nem kapsz semmit, ha meghalok, úgyis tied lesz a vagyonom! Stöller, mint-hogy majdnem milliomas, vissza akar térni Budapestre, ahová sok kedves emlék fűzi. Folyamodványában, melyben visszatérését kérelmezi, becsületszavára állítja, hogy jól fogja magát viselni, nem csavargó többé és nem fog a rendőrségnek munkát adni személyével. Le akar telepedni és házat venni. A rendőrség valószínűleg megfogja engedni visszatérését ilyen körülmények között.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, csütörtökön, 1903. évi aug. 20-án

BOB HERCEG

Regényes operette 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, pénteken:

KLO-KLO.

Énekes bohózat.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Bob herceg.

Péntek: Klo-Klo.

Szombat: Klo-Klo.

Vasárnap: Klo-Klo.

* A Gyurkovics lányok. És föl-vonultak Ők, a címös-macska jegyében s a „Beszéljen az édes mamával“ ötleében visnóg Gyurkovics kisasszonyok, kikről szól immáron vázlat, rajz, novella, regény, festmény, szindarab, sőt hirdeti nagyságuk a Gyurkovics lányok szobra is nemes-kára — tán. És föl-vonult Katinka, Ella, Mici, Sári s az apróbb szentek is. A közönség azonban elmaradt. Alig pár ember lézengett a rozoga bódében s ki tudja, nem ennek a körülménynek rohánók-e föl jósa-

gos szívvel azt a mézszárlást, a mit a szereplők nagyobb része véghez vitt Herczeg Ferenc híressé vált műven. Tövélygi Margit szép volt, de Thury Elemérrel egyetemben teljesen hibásan fogták fel épen azt a jelenetet, az ezredes főbecsalását, ami pedig leghatásosabb része a darabnak. Thury kiabálva szavalt, mes-terkélve tombolt, Tövélygi pedig folyvást az ajtó melől beszélt, úgy, hogy nem az az okos ezredes, de egy ostoba őrmester sem ült volna föl nekik. Th. Csige Böske teljesen lemond a természetes hangokról s a természetes mozdulatokról. Gál Janka ideges mozdulataival tette hasonlóképen idegessé a nézőt. Egyedül Kassai, ő ügyes, ötletes, talpraesett volt, mint mindig. Mátrai szintén derűtséget kellett kacag-tató szerepében.

(—6.)

Táviratok

A politikai helyzet.

Budapest, aug. 19. é. 12 ó.

Esti lapok jelentései: A „Magyarország“ írja: A szabadelvű párt egyik súlyos tagja, ki éppen Khuen bukása előtt egy nagy beszédet akart tartani, kijelentette, hogy a jelenlegi helyzet súlyosságát, sok tekintetben a korona és a szabadelvűpárt között fennálló viszony okozta. Eddig egy volt ugyanis, hogy a szabadelvűpárt csupán akkor fejezett ki véleményt, ha az a korona véleményével egyezett. Innen az a visszás helyzet, mely a szabadelvűpárt mostani hangulata folytán előállott. Ezért tartják szükségesnek egy párttervezetlet összehívását, egy mint történt az, az egyházipolitikai harok idején és ezen az értekezleten kellő visszautasításban fogják részesíteni az osztrák sajtó perfid közjogellenes törekvéseit.

A „Magyar Szó“ azt írja, hogy mint előkelő bécsi forrásból értesül, ő Felségének azt a tanácsot adták, hogy királyi szóval állítsa helyre a rendet. Nyugtassa meg felséges szavával a felzaklatott magyar közvéleményt. Ossza két részre a nemzeti követeléseket. Jogosokra és jogtalanokra. Igérje meg királyi szóval, hogy a jogos követelések az általános véd-erőtörvényével teljesíthetnek és akkor a béke, valamint a nyugalom helyreáll. (Ez nem valószínű: Szerk.)

A „Házánk“ azt írja, hogy Wekerle Sándor most már hajlandó lesz elfogadni egy kabinetalakításra vonatkozó megbizást, de természetesen csakis akkor, ha legalább az Apponyi által körvonalazott engedményeket teljesítik.

A király Budapesten.

Budapest, aug. 19. é. 12 ó

Ő felsége ma este fél 8 órakor érkezett Budapestre. A pályaudvaron csupán Rudnay Béla főkapitány és Márkus József főpolgármester jelen-telen csakis akkor, ha legalább az Apponyi által körvonalazott engedményeket teljesítik.

Horvát zavargások.

Budapest, aug. 19 é. 12 ó.

Zaprecsicsból jelentik: Ma folytatódott a tegnapi zavargás. Egy 14 éves leány akart felmászni a Máv. épületére, hogy a magyar zászlót onnan letépje. A horvátok az utcáról ordítva biztatták a bátor leányt. — Ekkor pedig hirtelen előkerültek a csendőrök, sortűzet adtak és a leány holtan bukkott le a kövezetre. Zágárból jelentik: Ma itt is nagy tüntetések voltak. Günthert, a lovasrendőrség főnökét a tüntetők lerántották a lováról és végig hurcolták az uton, úgy, hogy súlyos sérüléseket szenvedett. Több letartóztatás történt.

Kath. tanítók nagygyűlése.

Budapest, aug. 19. éjjel 12 ó.

A kath. tanítók nagygyűlése ma tartotta meg értekezletét a Szt. István-társulat helyiségeiben és kimondották, hogy elfogadják az általános tanító-egylet határozatát, de tiltakoznak az ellen, hogy a tanító-egylet az ő hatáskörükbe avatkozzék.

A lengyel vendégek.

Budapest, aug. 19. éjjel 12 ó.

A fővárosba érkezett lengyelek, az egész délutánt a Margit-szigeten töltötték.

Budapesti gabonatözsde.

Készáru-üzlet változatlan. A határidő-üzlet gyengén tartott. A tengeri állandóan szilárd — tartott szárazságra.

Jegyzetelt:

Buza okt.....	7:31—35
Buza 1904. ápr.	7:60—61
Rozs okt.....	6:17—18
Zab okt.....	5:35—37
Tengeri júliusra	4:50—05

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Írta: Kreuth W. (29)

A vezető és még egy másik gyarmatos leszállt lováról s Mercedesről vezelve a házba lépett, míg Róbert a küszöbön maradt s fegyverét karjára vette. — Az előbbiek kis idő múltán visszatértek. Senkit sem találtak. Róbert meegkönnyebűlten lélek-zett fel, amint az emberek lóra ülték és köszönés nélkül elvágtattak.

— Mit tettünk! kiáltott fel Róbert fájdalommal, midőn a lovasok már eltűntek.

— Mit tettünk, kedvesem, — felelt rá Mercedes, — megmentettünk egy ártatlant, mert a felbőszült gyarmatosok csak azért üldözték a szegény embert, mert felesége a mieink közül való. Ön ezek igen rossz emberek!

Sötét éjszaka következett. — Witteke előjött kényelmetlen buv helyéből, kinyújtóz-kodott, s jó kedve azonnal visszatért.

— Hajh! — sóhajtott fel, még most az egyszer épen szabadulok meg, maj teatikusn hozzátette:

— Ezek a betyárok! — Boykottálni a gyarmatból, az ő céljuk. És miért? Mert nem vagyok oly ostob, mint ők, hogy magamat ez elátkozott veres földnek áldozzam, mely a legjobb körülmények között is csak az ember legszerűbb megélhetését biztosítja. — Ki lesz oly ostoba? — Csak hadd műveljek tovább ezeket a homokbuckákat is; ezek a betyárok, a ki hazájukat könnyű szívvel odahagyták, s azt hiték, hogy itt az uton is aranyat találnak; csak hadd kinlódjanak tovább is ezek az egyszerű parasztok. En már jobb foglalatosságot találtam magamnak, az egyedülit, a melylél Amerikában boldogulni lehet: a spekuláció! És mert én ravaszabb vagyok, mint ők egyúttérve, üldöznek és arra törekednek, hogy engem a gyarmatból kizavarjanak.

— Mégis igen gyanusnak tünik fel előttem ez a dolog — szólott Róbert komolyan. Hát mi történt Krámer Fokszal?

— Az az én szomszédom. Én valék az első, aki a betörést észrevettem, mert minden reggel a forráshoz mentem, hogy kánnamát elhozzam. Az az ember súlyosan meg volt sebesítve és kirabolva. Rögtön lármát csaptam, ellenségeim arra használ-ták fel az én ötléteimet, hogy engem a tett elkövetésével gyanúsítsanak, mert ez volt a legegyszerűbb mód arra, hogy engem, kit annyira gyűlölnek, elveszíthessenek. Hát nem így van, Róbert ur?

— Adja Isten, hogy az Ön dolga tisztá legyen. Mi védelmet nyújtottunk Ön-nek, lehet, hogy igazságtalanul. Most pedig meneküljön, a sötét éj kedvező arra. En egész nyíltan megmondom Witteke, hogy mi nem óhajunk Önnel többé összejönni. Eljen boldogul.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Csalódás. Ugy fogadtuk beküldött novelláit, a hogyan Ön kérte: jóindulattal, el-nézésel. Viszont úgy cselekszünk, a hogy ugyancsak Ön kívánta: minden epéskedés nél-kül figyelmeztetjük dolgozata hibáira. Tehát először is a téma. Az a tévedés, a mi körül az egész história megfordul, ki van zárvá az életben. Egy modern gimnázista se hiszi, — ha olvassa a lapban, hogy a primadonna egy tűzérkapitány karján tér lakására, — e vilék kapitányról azt, hogy ő a színész férje, holott az, — „csalódás“, — ép a bátyja volt. A tűzérkapitányok tábornok-kisasszonyokat, vagy gazdag sörgyárosszökeket vezetnek oltárhoz, viszont a színésznőket vajmi ritkán ki-szíri a — férjük háza. — De ha mind ez Zombokon megesnek is s ha ezért a naiv fölvezetésért a naiv szerelmes cserbe is hagná ideálját, hol látott ön már oly primadonnát, a ki, mert gyerekkori ismerőse megtagadja, azért már megöli magát. Soha! Soha! Szóval a történet magva hamis és így lehetetlen. Ami pedig a feldolgozást illeti, az se menti meg a küldeményt. Mesterkelt tárgy, erőltetett forma. S aztán az e fajta kifejezések: „mindőfogva“, — nem akarván — a játék befejezést nyert, — miszerint, — ezen a boldog idő, — ha enge-dék körülményei — ezen körülmény folytán — nölens volens, stb., stb., beleillenek egy tör-vényszék felelkezés vagy egy kereskedelmi levél formájába, de a szépirodalom nem tñr ilyesmit. Mind e fogyatékosságon segítenek az idő, a gyakorlat, a tanulmányok, — vagy — a hallgatás.

Felolós szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

Nem közönséges savanyuviz

a felső-rákosi **Mátyás király viz!**

De

gyógyhatása is feltűnést kelt orvosi körökben, mert a benne levő szilárd anyagok szerencsés aránya meglehetősen értékkel bír gyomor és bélhurut, vérszegénység, idegességnél és vesebajokban.

Mert

rendkívül kellemes csipős savanykás íze még a híres Gieshüblit is felülmúlja.

Tehát mindenesetre

elsőrangú borviz!

Tehát ezen viz

Érdemes a pártolásra!

Ezt

igazolják mélt. Prof. **Korányi, Prof. Purjesz, Prof. Kuthy** európai hírv. orvostanárak szakvéleménye, mely minden üveg címkéjén olvasható.

Mindenütt 8 kr. egy literes üveg!

A 12-ik tűzérezred és az 51-ik gyalog ezred szabója!

Egyéves önkéntes és tartalékos tiszt urak figyelmébe!

Elegáns, szívesen álló **egyenruhák**

ugy mint teljes felszerelések legjobban eszközölhetők

Sebesta J.

Kolozsvárt, Wesselényi M.-utca (Hintz-patika mellett)

Saját személyes vezetése alatt rég fennálló

egyenruházati szabó üzletében.

Szabályszerű, színtartó szövetek rendkívüli nagy választékban!

Kolozsvári Kiállítások

(1903. szeptember 5., 6., 7. és 8-án.)

A Nagym. Földm. Miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatása mellett.

1. XIV. Erdélyrészi Tenyésztéskiadállítás.

Erdélyrészi tenyésztők részére. Díjak összege 12,000 korona. Áll. arany- és ezüstérmék. Dicsérő oklevelek.

2. II. Erdélyrészi gép-, eszköz- és anyagkiállítás.

részt vehet minden magyarországi gyáros és iparos. Áll. arany- és ezüstérmék. Díszoklevelek.

3. Országos baromfi kiállítás.

Részt vehet minden erdélyrészi és magyarországi tenyésztő. Díjak 2000 koronáig. Dicsérő és díszoklevelek.

Bejelentési idő:

1903. augusztus hó 25-ig.

Programokat és bejelentő íveket kérésre küld:

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” Titkári Hivatala, Kolozsvár.

Petőfi-utca 7-ik szám.

Valódi Erdélyi hegyaljai

Tisztán kezelt borok!

2514 13--*

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat tiszteltetl. értesítem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint saját termései valódi hazai borok, Erdélynek leghíresebb borvidékeiről, mely borok szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmesszebbmenő felelősség és legegényesebb árak mellett, a következőképen eladásra bocsátom.

Zárt palackokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt. — K 84 f
" " " " " II. " — K 72 f
" " " " " III. " — K 60 f
" " " " " IV. " — K 10 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve! Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönkép adatnak.

Ismét eladók kedvezményben részesülnek!

Bortüzetem szoliditására személyes meggyőződésért kérv. maradtam tiszteltetl.

Ötvös Dánielné,

Telefonszám 511.

KOLOZSVÁRT, Óvár, Bocskay-utca 1. szám, (Mátyás király születési háza szomszédságában)

Mátyás király tér.
Gróf Rhédey palota.

Schuster Emil

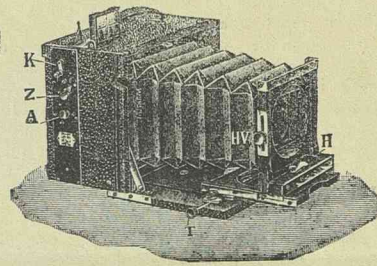
Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza

Kolozsvárt.

Telefonszám: 185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

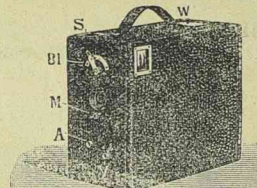
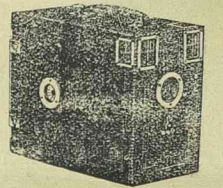
Az eredeti **Grawmophon** Társaság hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépeit, eredeti gyári árakon 105, 150—200 koronáig; ugyancsak az ezekhez megfelelő lapokból állandó nagy raktár magyar, német, angol, francia, olasz kiadásokban. **Grammophonokat** megfelelő referenciák mellett havi részletfizetés mellett is árusítok eredeti gyári árakban.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn Suhl. H. Pieper és Neuman Freres belgiumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltényhüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek stb., vadászcsipők, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan loden és teveszörkábátok, felöltők és gallérok, valódi dániai mosható iramszörkábátok, szőrmevel bélelt és béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

Fényképezési kellékekben: Kézi, állványos és Kodak zsebkamrákból filmek, üveglemezek a leghíresebb gyárakból, másolópapírok, levelezőlapok és vegyszerekből, szóval minden megkívánható kelléket eredeti gyári árak mellett.

Üzletfelhagyás!

Üzletfelhagyás

miatt

az összegyűlt nagy raktáromat:

óra-, ékszer- és látszerész készletet

minden elfogadható szolid áron

október 1-ig kiárusítom.

→ **Cabos Sándor.**

Szeptember hó 1-sejétől, az iskolai idény beálltával, a város kellős közepén, intelligens uri családnál

iskolás leánykák

teljes ellátásra felvételnek.

Ugyanott zongora és német, valamint

privát tanítást

szerepny felt telek mellett, elvállalnak.

Czim: a Kiadóhivatalban.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u 18.

Nagy raktár az összes hangszerekben. Nagy javítóműhely. Árjegyek ingyen és bérmentve.

Nagy raktár helybeli készletmennyi paplan, matrác és ágyhuzatokban.

Sárga Kristóf

fehérnemű- és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

A legnagyobb választékban és legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dúsz választék minden kiváló divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallér, kezelt és finom zsebkendőkben.

Elvállal kihazasítási vagy magánüzre kivánt mindelele fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

2550 8-104

Szőnyegek minden fajtaiban és minőségben, u. m.: saloni-, fali-, futó-, ágyelibe- és pamlag-szőnyegek, továbbá valódi Linoleum minden szélesség és nagy-ágban.

Hazai pokróczok, utazó- és gyapju-takarók, fűdő-köppeny, ruha, lepedő, törölköző, kalap és keztyűk.

Eladó bolti berendezés és házi telefon!

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Simonffi István

Gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt. Petőfi-utca 60. sz. Alapított: 1877.

A mai kívánalmaknak megfelelő legjobb munkagépekkel felszerelve.

Elvállal mindenféle

vas és fém tárgyak

leöntését a napi árak szerint.

Elfogad kijavításra gőzgépeket, benzín- és gázmotorokat; bármilyen gazdasági gépek és eszközöket.

A nagyérd. közönség b. pártfogását kéri tiszteltetl. **Simonffi István, gépgyáros.**